

ทบทวนสารบัญญัติและบทบาท อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

พรพรรณ ไม้สุพร ที่ปรึกษาศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

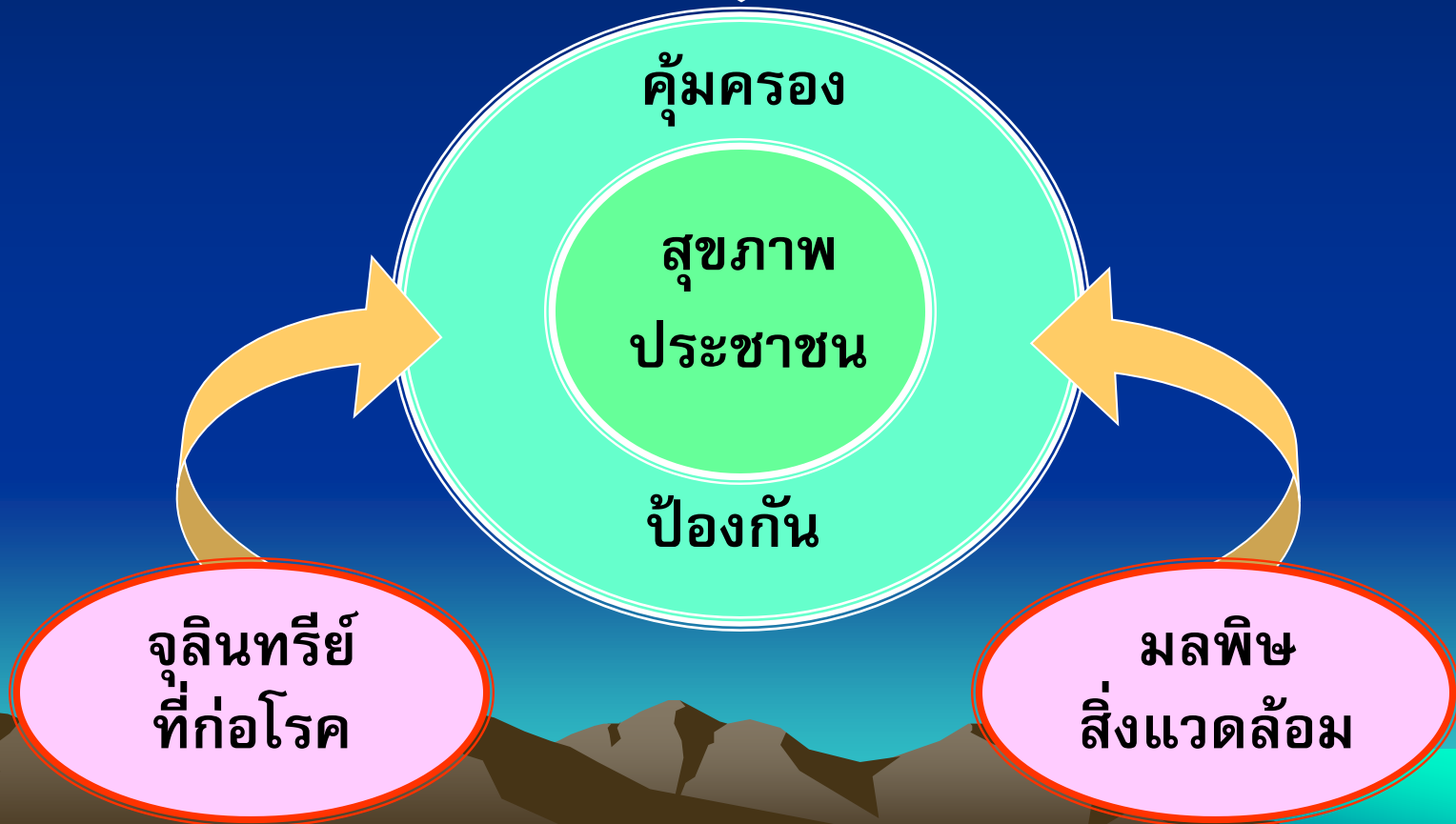
ประเด็นการแลกเปลี่ยน/ทบทวน กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

- ➡ บทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน
ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- ➡ สารบัญญัติและแนวทางปฏิบัติ
- ➡ เพิ่มเติม พ.ร.บ. การสาธารณสุข
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

ราชการส่วนท้องถิ่น

ใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อ

หลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข

- คุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม
- กระจายอำนาจสู่ส่วนท้องถิ่น ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นและบังคับใช้
- ให้อำนาจ จพง. สาธารณสุขทำหน้าที่ตรวจตรา แนะนำและเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการแก่ จพง. ท้องถิ่น
- ให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข กำกับดูแล ให้การสนับสนุน
- ให้สิทธิแก่ประชาชนยื่นอุทธรณ์ได้

**บทบาท อำนาจหน้าที่
ของเจ้าพนักงาน
ตามพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕**

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

1

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

เจ้าพนักงาน

สาธารณสุข

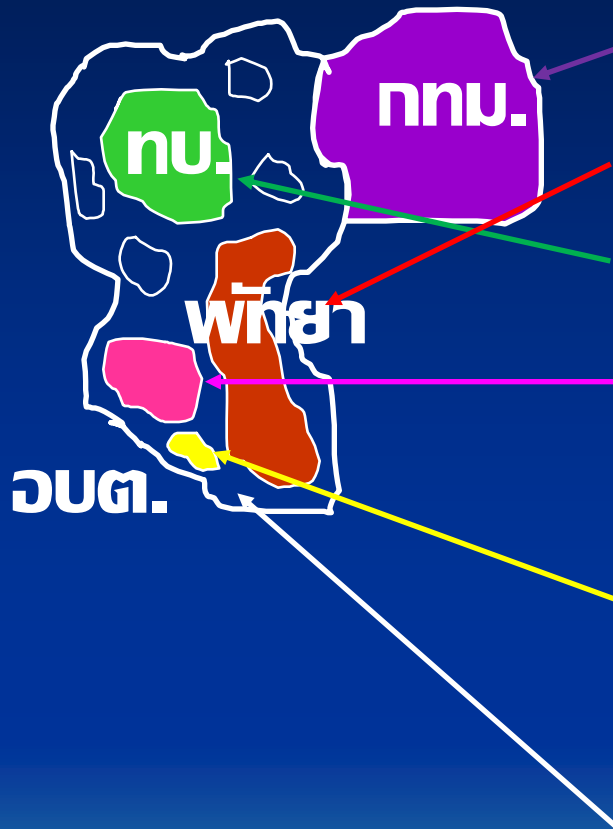
ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก
เจ้าพนักงานท้องถิ่น

2

3

ราชการส่วนท้องถิ่น

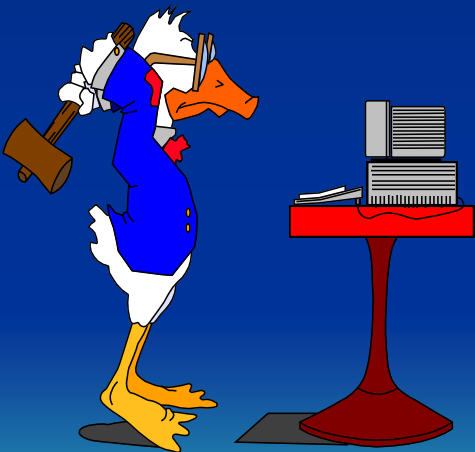
จพง.ท้องถิ่น

- เขตกรุงเทพมหานคร
- เมืองพัทยา
- เขตเทศบาล
- เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- องค์การบริหารส่วนตำบล
- องค์การปกครองท้องถิ่นอื่น

- ผู้ว่าฯ กทม.
- นายกเมืองพัทยา
- นายกเทศมนตรี
- นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- นายก อบต.
- หัวหน้าผู้บริหารองค์การนั้น

1.อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

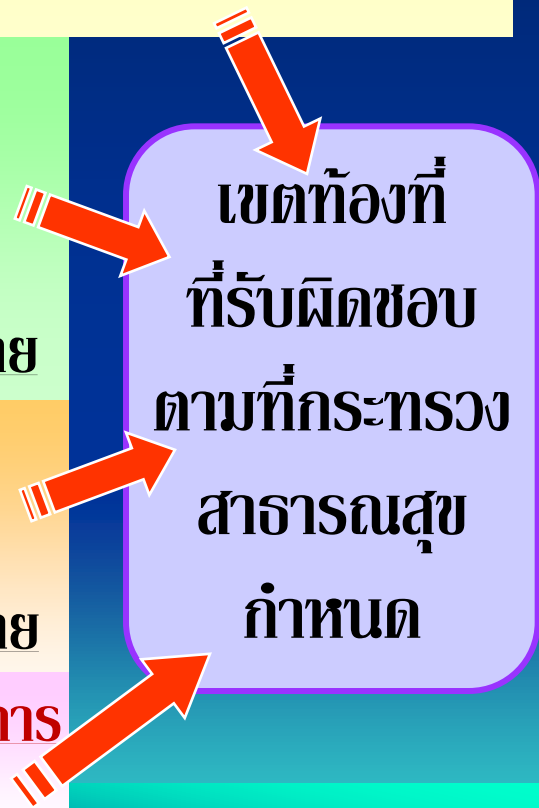

1. เสนอสภาฯออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
2. ออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการแจ้ง
ตรวจตราดูแลกิจการต่าง ๆ
3. ออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการ/บุคคล แก้ไข
ปรับปรุง กรณีปฏิบัติไม่ถูกต้อง
4. กรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง อาจสั่งให้หยุด
กิจการ/พักใช้/เพิกถอนใบอนุญาตได้
แล้วแต่กรณี
5. เปรียบเทียบคดีในบางคดี
6. แต่งตั้งผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก จพธ.
7. อื่น ๆ ที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ.

เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ส่วนภูมิภาค

1. นพ.สสจ./นพ.ชช.(ด้านเวชกรรมป้องกัน)นวก.สธ.ชช.(ด้านส่งเสริมพัฒนา)
2. นวก.สธ./ควบคุมโรค/เภสัชกร/พยาบาลวิชาชีพ/นิติกร/นักวิเคราะห์นโยบายฯ
ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป จพง.สธ. / จพง.เภสัชกรรม
ตั้งแต่ระดับชำนาญงานขึ้นไป ที่ นพ.สสจ.มอบหมาย
3. ผอ.สพศ./ผอ.สพท./ผอ.สพช.
4. นพ./เภสัชกร/พยาบาลวิชาชีพ/นวก.สธ. ตั้งแต่ระดับ
ปฏิบัติการขึ้นไป จพง.เภสัชกรรม/พยาบาลเทคนิค/
จพง.สธ. ตั้งแต่ระดับชำนาญงานขึ้นไป ที่ ผอ.สพ.มอบหมาย
5. สาธารณสุขอำเภอ /นวก.สธ./พยาบาลวิชาชีพ
ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป จพง.สธ./พยาบาลเทคนิค
ตั้งแต่ระดับชำนาญงานขึ้นไป ที่สาธารณสุขอำเภอมอบหมาย
6. ผอ.สพ.สต./นวก.สธ./พยาบาลวิชาชีพ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ
ขึ้นไป ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เขตท้องที่
ที่รับผิดชอบ
ตามที่กระทรวง
สาธารณสุข
กำหนด

เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ส่วนท้องถิ่น

1. ผอ.สำนักอนามัย/ผอ.สว./ผอ.สำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม/
ผอ.กอง สอ./ผอ.กองจัดการขยะ ของเสียอันตรายและสิ่งปฏิกูล กทม.
2. ทน.กลุ่มในสำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม/ทน.กลุ่มงานใน กอง สอ.
3. ทน.ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สนง.เขต กทม.

4. ปลัดเมืองพัทยา/ผอ.สำนักการ สธ./ผอ.สำนักสิ่งแวดล้อม เมืองพัทยา

5. ปลัดเทศบาล/ผอ.สำนัก/ผอ.กอง/ทน.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

6. นพ./สัตวแพทย์/พยาบาลวิชาชีพ/นวก.สธ./สุขาภิบาล/สิ่งแวดล้อม/นิติกร

ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป ของเทศบาล

7. สัตวแพทย์/พยาบาลเทคนิค/จพง.สธ./จพง.สุขาภิบาล/จพง.สัตวบาล **ตั้งแต่ชำนาญงานขึ้นไป**

8. ปลัด อบต./ผอ.กอง/ทน.ส่วน สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อบต.

9. นพ./สัตวแพทย์/พยาบาลวิชาชีพ/นวก.สธ./สุขาภิบาล/สิ่งแวดล้อม/นิติกร

ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป ของ อบต.

10. สัตวแพทย์/พยาบาลเทคนิค/จพง.สธ./จพง.สุขาภิบาล/จพง.สัตวบาล **ตั้งแต่ชำนาญงานขึ้นไป**

เขตท้องที่
ที่รับผิดชอบ
ขององค์กร
ปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
นั้น ๆ

2.อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

สาธารณสุข

ม.46

ว.1 แจ้ง จพง.ท้องถิ่นเพื่อออกคำสั่ง
เมื่อพบเห็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง
และแจ้งต่อ คสจ. / คสก. เพื่อ
พิจารณาดำเนินการตาม ม. 11

ว.2 ออกคำสั่งให้แก้ไขปรับปรุงได้
กรณีที่เป็นอันตรายร้ายแรงและ
ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน แล้วแจ้ง
จพง.ท้องถิ่น ทราบ

สรุปบทบาทของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

บทบาทหลัก คือ ปฏิบัติหน้าที่เพื่อ

- สนับสนุน/ให้ข้อเสนอแนะ
- ให้ข้อวินิจฉัยทางวิชาการ

เจ้าพนักงานท้องถิ่น
ในการปฏิบัติการ
ตาม พรบ.สช.

1. ร่วมพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ มาตรฐานด้านสุขลักษณะ
2. ตรวจสอบด้านสุขลักษณะสถานประกอบการที่ขออนุญาต
3. ตรวจสอบสถานประกอบการตามข้อบัญญัติท้องถิ่น
4. เสนอแนะทางวิชาการในกรณี
 - มีการฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้อง ออกคำสั่งปรับปรุง แก้ไข/พักใช้/หยุดกิจการ แล้วแต่กรณี
 - กรณีพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง
5. เสนอข้อวินิจฉัยกรณีมีเหตุร้องเรียน และข้อเสนอแนะในการแก้ไข
6. เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายสาธารณสุข แก่ประชาชน/ผู้ประกอบการ

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่
เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติ
หน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่งในเขตอำนาจ
ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในเรื่องใดหรือทุก
เรื่องก็ได้

- 1) เจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น
- 2) เจ้าพนักงาน
สาธารณสุข
- 3) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก จพง.
ท้องถิ่น

ม.44

- (1) เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ทำคำชี้แจงหรือส่งเอกสาร
- (2) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใดๆในระหว่างพระ
อาทิตย์ขึ้น-ตก หรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบ
ควบคุม หรือดูแลหลักฐาน
- (3) แนะนำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องตาม
เงื่อนไขหรือข้อกำหนดของท้องถิ่น
- (4) ยึดหรืออายัด สิ่งของใดๆที่อาจเป็นอันตราย
เพื่อดำเนินคดี หรือทำลายในกรณีที่เป็น
- (5) เก็บหรือนำ สินค้า หรือสิ่งของใดๆที่ สงสัย
หรืออาจก่อเหตุรำคาญในปริมาณที่สมควร เพื่อเป็น
ตัวอย่างในการตรวจสอบ โดยไม่ต้องใช้ราคา

การแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน

ม. 44
วรรคสาม

- 1) บัตรประจำตัวตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
แบบบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานฯ พ.ศ. 2548
- 2) ต้องแสดงบัตรประจำตัวฯต่อบุคคล
ซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่
- 3) ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก
ตามสมควร

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. นี้

ม. 47

เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง/ตำรวจ
ตาม ป.วิธีพิจารณาความอาญา

จพส.

จพอ.

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง
จาก จพอ.

เป็นเจ้าพนักงานตาม ป.อาญา

ข้อกฎหมายที่เปลี่ยนไปตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ (มีผลใช้บังคับ ๑๙ ธ.ค. ๖๐)

๑) เพิ่มกลไกการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

➡ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด(คสจ.)/คณะกรรมการ
สาธารณสุขกรุงเทพมหานคร(คสท.)

➡ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์(คพอ.)

➡ เลขาธิการคณะกรรมการเปรียบเทียบ(คปท.)

๒) เพิ่มมาตรการคุ้มครองประชาชนให้มากขึ้น

➡ ม. ๒๘/๑ ให้อำนาจ จพธ. ประกาศเขตพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ(เชิงรุก)

➡ ม. ๕๔ วรรคสอง ให้ รมว. โดยคำแนะนำของ คสธ. กำหนดประเภท/
ขนาดของกิจการ การรับฟังความคิดเห็นและหลักเกณฑ์ วิธีการและ
เงื่อนไขการพิจารณาก่อนอนุญาต

ข้อกฎหมายที่เปลี่ยนไปตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ (มีผลใช้บังคับ ๑๙ ธ.ค. ๖๐)

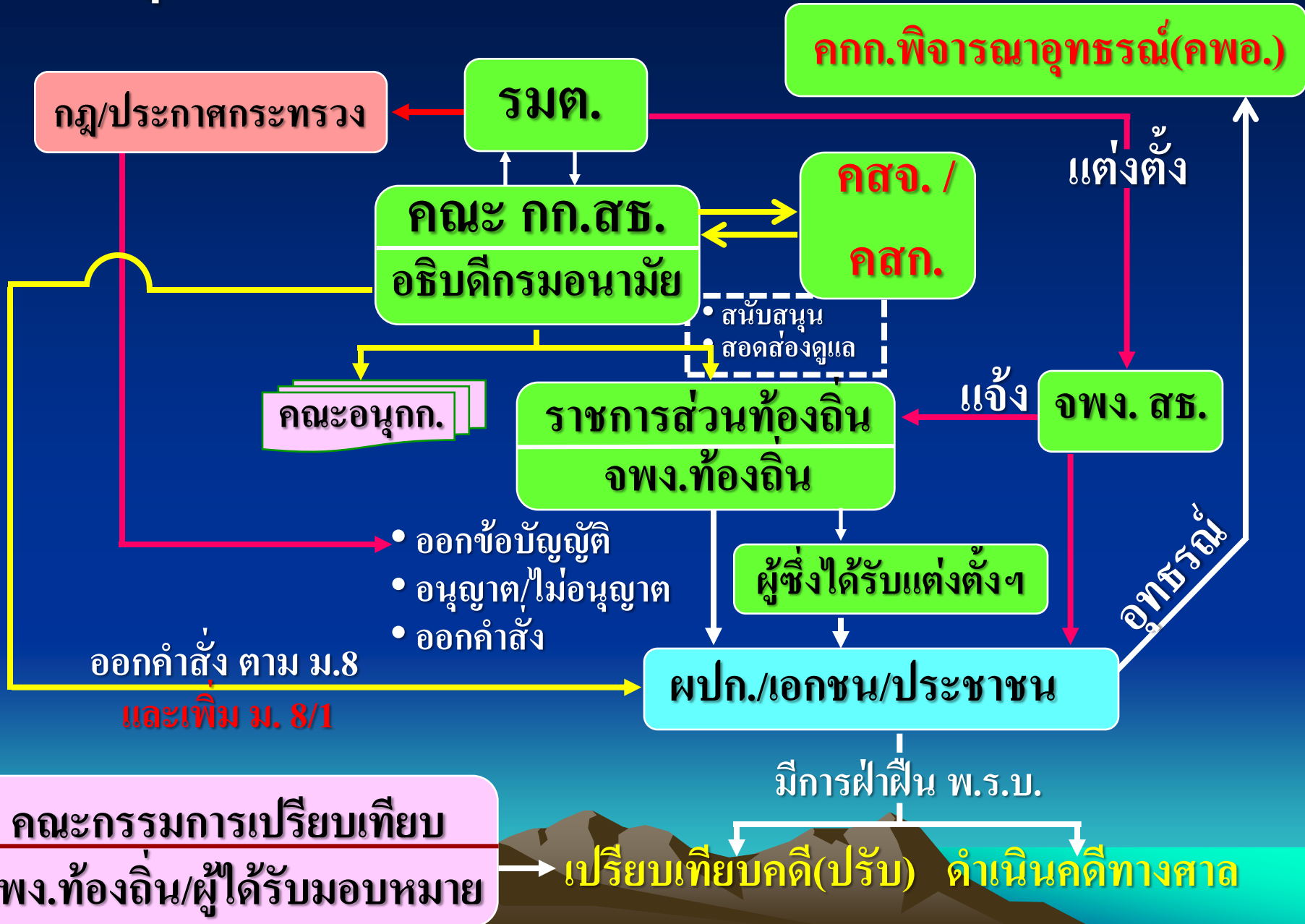
๓) ปรับปรุงบทกำหนดโทษ

➡ กำหนดโทษ โดยเพิ่มโทษปรับขึ้น ๕ เท่าจากบทกำหนดโทษเดิม

➡ คณะกรรมการเปรียบเทียบ(คปท.) อาจมอบให้ จพถ./ผู้ซึ่ง จพถ. มอบหมาย เปรียบเทียบปรับได้ ในโทษปรับสถานเดียวและโทษจำคุก ไม่เกิน ๓ เดือน /ปรับไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท /ทั้งจำทั้งปรับ

➡ การลงโทษในนิติบุคคลได้ (ม. ๘๔/๑ ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการ/การกระทำ/ละเว้น.... ของ กก./ผู้จัดการ/บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น จนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย)

สรุปโครงสร้างอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.การ สธ.

สารบัญญัติและแนวทางปฏิบัติ

ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

(กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข)

สารบัญญัติตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

หมวด 4 สุขลักษณะของอาคาร

หมวด 5 เภตรำคาญ

หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยง / ปล่อยสัตว์

หมวด 7 กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

หมวด 8 ตลาด สถานที่จำหน่าย / สะสมอาหาร

หมวด 9 การจำหน่ายสินค้าในที่ / ทางสาธารณะ

พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ให้อำนาจ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

- สิ่งปฏิกูล/ มูลฝอย
- กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- กิจกรรมตลาด
- สถานที่จำหน่าย/ สะสมอาหาร
- การขายสินค้าในที่/ ทางสาธารณะ

2) จพง.ท้องถิ่น

พิจารณาอนุญาต
และตรวจตราดูแล
กิจการต่าง ๆ

3) กรณี

- เกิดเหตุรำคาญ
- ฝิดสุขลักษณะอาคาร
- ฝ่าฝืนข้อบัญญัติฯ

4) จพง.ท้องถิ่นออกคำสั่งให้

- ปรับปรุง/ แก้ไข
- หยุดกิจการ
- พักใช้/ เพิกถอนใบอนุญาต

หมวด 3

การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

สิ่งปฏิกูล : อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่ง
อื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

มูลฝอย : เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ
ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่ง
อื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นๆ และ
หมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชน

ขอบเขตการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ของราชการส่วนท้องถิ่นกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม

สิ่งปฏิกูล

อุจจาระ ปัสสาวะ สิ่งโสโครก
ที่มีกลิ่นเหม็น

อยู่ในความควบคุมของ
ราชการส่วนท้องถิ่นตาม
พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มูลฝอย

ขยะทั่วไป ขยะอันตราย

ขยะติดเชื้อ

ขยะอันตราย
จากครัวเรือน

ของเสียจากการประกอบ
กิจการโรงงาน (ป.2548)

อยู่ในความควบคุมของ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม
ตาม พรบ.โรงงาน พ.ศ. 2535

ราชการส่วนท้องถิ่น

ภาระหน้าที่หลัก

1. ดำเนินการเก็บ/ขน/กำจัดเอง
โดยเก็บค่าบริการ

ในกรณีที่มีเหตุอันควร

2. อาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการ
แทนภายใต้การควบคุมดูแล

3. อาจอนุญาตให้บุคคล
ที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 19
ดำเนินการแทน

อัตราค่าธรรมเนียม
(ไม่เกินกฎกระทรวง)

แต่ต้อง
ปฏิบัติตาม

ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น (ม.20)

ห้ามถ่ายเททิ้ง

จัดให้มีที่รองรับ
สิ่งปฏิกูล/มูลฝอย

วิธีการเก็บ ขน และกำจัดของเจ้าของ/
ผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆ

หลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข
ให้ผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติ

เรื่องอื่นใดที่จำเป็น

หมวด 4

สัญลักษณ์ของอาคาร

อาคาร : ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า
สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคล
อาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

该图片由 战争机器人兵器 上传至 Tiexue.Net 图片版权归原创者所有

ห้ามเจ้าของ /
ผู้ครอบครองอาคาร

สัญลักษณ์ของอาคาร

1. ทำให้อาคาร/ ส่วน
/สิ่งที่ต่อเนื่องของอาคาร

ชำรุดทรุดโทรม
สภาพทรุดโทรม

2. มีสินค้า/ เครื่องเรือน/
สัมภาระ/ สิ่งของ

มากเกินไป/ ซับ
ซ้อนกันเกินไป

3. ยอม/จัดให้คน
อาศัยอยู่

มากเกินไป

จนอาจเป็น
อันตราย
ต่อสุขภาพของ
ผู้อยู่อาศัย/เป็นที่
อาศัยของสัตว์
ให้โทษ

จพ.ท้องถิ่น

ออกคำสั่งให้แก้ไข/เปลี่ยนแปลง/
รื้อถอน/ย้ายหรือจัดเสียใหม่

มีอำนาจเข้าดำเนินการได้
โดยเจ้าของเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ถ้า
ฝ่า
ฝืน
ข้อ
ห้าม

หมวด 5 เหตุรำคาญ

(ลักษณะของเหตุรำคาญ (ม.25))

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ/ที่อาบน้ำ/
ส้วม/ที่ใส่มูล เข้า สถานที่อื่นใด

ทำเลไม่เหมาะสม
สกปรก/หมักหมม

- กลิ่นเหม็น
- ละอองพิษ
- ที่เพาะพันธุ์

(2) การเลี้ยงสัตว์

ในที่/โดยวิธีใด/
มากเกินไป

(3) อาคาร/โรงงาน/
สถานประกอบการ

ไม่มีการระบายอากาศ
การระบายน้ำทิ้ง
การจัดสิ่งปฏิกูล
การควบคุมสารพิษ
มี แต่ไม่มีการควบคุม จนเกิด
กลิ่นเหม็น/ละอองสารพิษ

(4) การกระทำใด

ให้เกิด กลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ
ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้าหรือกรณีอื่นใด

(5) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จนเป็นเหตุ
ให้เสื่อมหรือ
อาจเป็นอันตราย
ต่อสุขภาพ

หมวด 6 การควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

ราชการ
ส่วนท้องถิ่น

ม.29

กำหนดให้ส่วนใดของพื้นที่
หรือทั้งหมด เป็นเขตควบคุม
การเลี้ยง/ปล่อยสัตว์

ข้อกำหนดของท้องถิ่น

- เขตห้ามเลี้ยง/ปล่อยสัตว์บางชนิดโดยเด็ดขาด
- เขตห้ามเลี้ยง/ปล่อยสัตว์บางชนิดเกินกว่าจำนวนที่กำหนด
- เขตให้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิด โดยต้องอยู่ภายใต้
มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง

หมวด 7 กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

กิจกรรมที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็น
กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (141 ประเภท 13 กลุ่ม)

มีผลบังคับใช้
18 ก.ค. 58

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์(3) (2)
2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์(8) (7)
3. กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน(26) (24)
4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด(5) (5)
5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตร(9) (9)
6. กิจกรรมที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่(6) (6)
7. กิจกรรมที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล(7) (9)
8. กิจกรรมที่เกี่ยวกับไม้หรือกระดาษ(8) (8)
9. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริการ(17) (21)
10. กิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งทอ(8) (8)
11. กิจกรรมที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง(11) (12)
12. กิจกรรมที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ปิโตรเคมี ถ่านหิน ถ่านโค้กและสารเคมีต่างๆ(17) (17)
13. กิจกรรมอื่นๆ(10) (13)

การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ราชการส่วนท้องถิ่นต้องออก
ข้อกำหนดของท้องถิ่น (ม.32)

(1) กำหนดประเภทกิจการ
ที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์
เงื่อนไขทั่วไป

ประกอบกิจการ
ในลักษณะที่
เป็นการค้า

ขออนุญาต
ต่อจพ.ท้องถิ่น
ภายใน 90 วัน

เงื่อนไขเฉพาะ
ที่จพ.ท้องถิ่นระบุ
ในใบอนุญาต

ประกอบกิจการ
ในลักษณะที่
ไม่เป็นการค้า

ต้องปฏิบัติตาม

กฎกระทรวงควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ.๒๕๖๐ (๔ สิงหาคม ๒๕๖๐)

ผลการใช้บังคับ

ข้อ ๕ ผู้ดำเนินการในสถานประกอบกิจการประเภทที่
ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติกำหนดให้
เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับใน
ท้องถิ่นนั้นแล้ว **ต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม
กฎกระทรวงนี้**

กฎกระทรวงควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.๒๕๖๐ (๔ สิงหาคม ๒๕๖๐)

ผลการใช้บังคับ ข้อ ๕ วรรคสอง

สถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่กฎหมายว่าด้วยผังเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร มีผลใช้บังคับ สถานประกอบกิจการที่เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานการ หรือสถานประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย แล้วแต่กรณี

กฎกระทรวงควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.๒๕๖๐ (๔ สิงหาคม ๒๕๖๐)

ภายใต้บังคับข้อ ๕ สถานประกอบกิจการที่ตั้งขึ้น
ก่อนที่กฎกระทรวงนี้ มีผลใช้บังคับต้องดำเนินการปรับปรุง
แก้ไขให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ **ภายในหนึ่งปี**
นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๕ ผู้ดำเนินการในสถานประกอบ
กิจการประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออก
ข้อบัญญัติกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม
และมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นแล้ว **ต้อง**
ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

หมวด 8 ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร

ตลาด

สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักผ่อน
เพื่อจำหน่ายสินค้าประเภท สัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้
หรืออาหารอันมีสภาพเป็น ของสด ประกอบหรือปรุง
แล้ว หรือ ของเสียง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีสินค้าประเภทอื่น
หรือไม่ก็ตาม ให้หมายรวมถึง บริเวณ ซึ่งจัดไว้เพื่อการ
ดังกล่าวเป็นประจำ/ครั้งคราว/ตามวันที่กำหนด

“ตลาด ตามกฎหมายสาธารณสุข

ตามมติคณะกรรมการสาธารณสุข
ในการประชุมครั้งที่ 40-4/2548 วันศุกร์ที่ 16 ก.ย. 48

การพิจารณาว่าการประกอบกิจการในลักษณะใด
จึงจะถือว่าเป็น “ตลาด” ตามกฎหมายสาธารณสุข นั้น ต้อง
ยึดถือองค์ประกอบตามนิยามคำว่า “ตลาด” เป็นสำคัญ

โดยไม่ต้องพิจารณาจำนวนแผงของการจำหน่าย
อาหารสดว่าต้องมีเท่าใด หากลักษณะและองค์ประกอบของ
การประกอบกิจการเป็นไปตามนิยาม ย่อมถือว่าเป็น

“ตลาด” ตามกฎหมายสาธารณสุข

ผู้จัดตั้งตลาด

เอกชน

ต้องขอ
อนุญาต

เจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น

มีอำนาจ
ออก

เปลี่ยนแปลง
ขยาย/ลด
ขนาดตลาด

ต้องปฏิบัติตาม

กระทรวง ทบวง กรม

ไม่ต้องขออนุญาต
แต่ต้องปฏิบัติตาม

เงื่อนไขเฉพาะที่
แจ้งเป็นหนังสือ

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น

สุขลักษณะของตลาด (ม.35)

- ที่ตั้ง แพนผัง สิ่งปลูกสร้าง
- การจัดสถานที่ การวางสิ่งของ
- การรักษาความสะอาด
- การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง
- การป้องกันเหตุรำคาญและการระบาดของโรค

- สุขลักษณะของผู้ขายและผู้ช่วยขายในตลาด (ม.37)

กฎกระทรวง
ว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด

พ.ศ. ๒๕๕๑

ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๓๕

ผลของ
กฎกระทรวงฉบับใหม่

ใช้บังคับตั้งแต่ 18 มกราคม 2551
ในเขตพื้นที่ กทม. เมืองพัทยา เทศบาล

ลักษณะของตลาด
แบ่งเป็น 2 ประเภท

ตลาดประเภทที่ 2

ไม่มีโครงสร้างอาคาร

ตลาดประเภทที่ 1
มีโครงสร้างอาคาร

โดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องเวลา

สถานที่จำหน่ายอาหาร

อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่/ทางสาธารณะ (และมีใช้เป็นการขายของในตลาด) ที่จัดไว้เพื่อประกอบ/ปรุงอาหาร จนสำเร็จ และจำหน่ายให้ผู้ซื้อ สามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ไม่ว่าจัดบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

สถานที่สะสมอาหาร

อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่/ทางสาธารณะ (และมีใช้เป็นการขายของในตลาด) ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหาร อันมีสภาพเป็นของสด หรือของแห้ง หรือ อาหารรูปลักษณะอื่นใด ที่ผู้ซื้อ ต้องนำไปทำ ประกอบ ปรุง เพื่อบริโภคในภายหลัง

ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่าย / สะสมอาหาร

กรณีที่มีพื้นที่เกินกว่า
200 ตร.ม. และมีใช้
การขายของในตลาด

ขออนุญาต

กรณีที่มีพื้นที่ไม่เกิน
200 ตร.ม. และมีใช้
การขายของในตลาด

แจ้ง

ปฏิบัติตาม

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

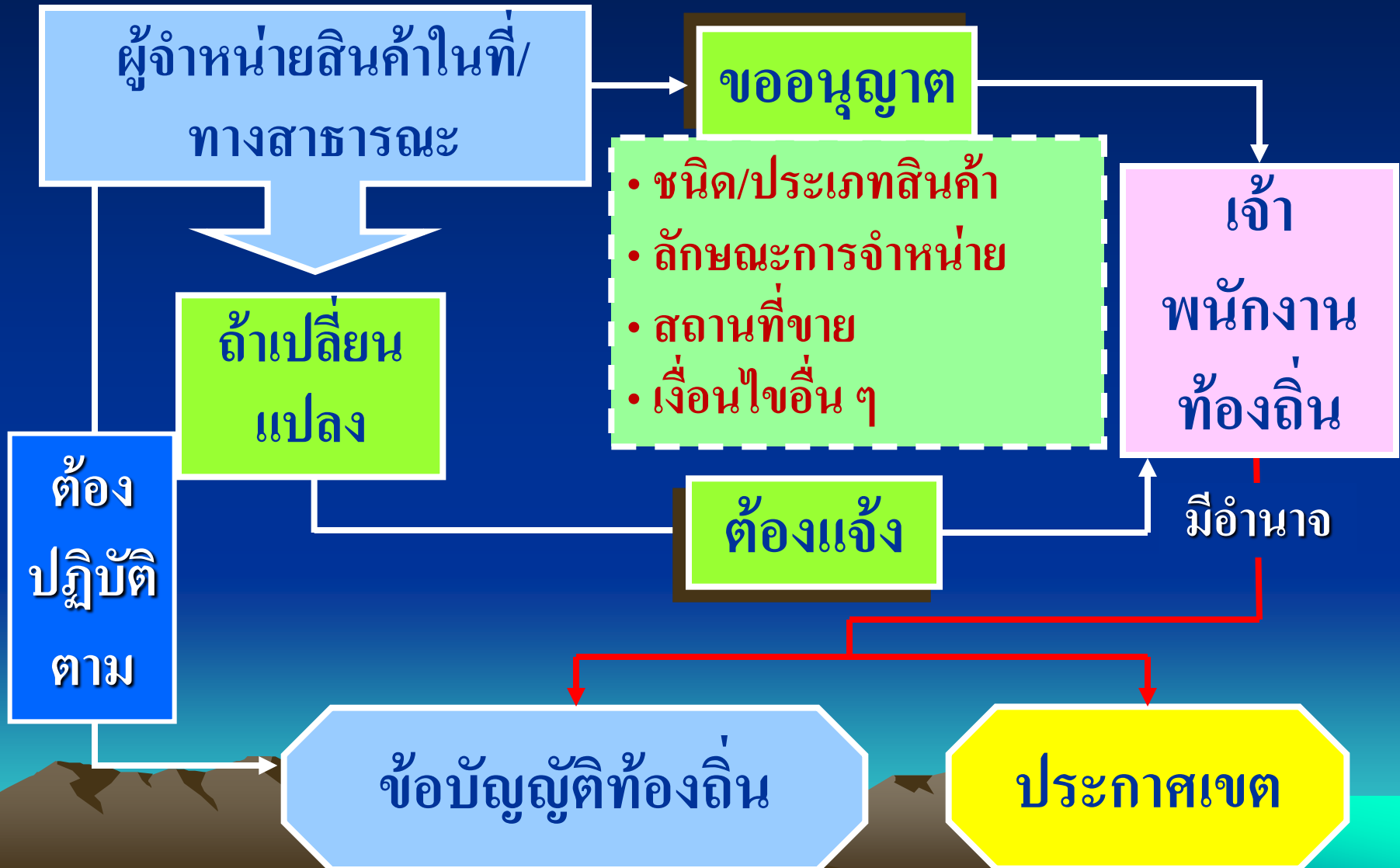
ข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น

สุขลักษณะเกี่ยวกับ (ม.40)

- ๐ ที่ตั้ง การใช้ การดูแลรักษาสถานที่
- ๐ อาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ
ประกอบปรุง เก็บ สะสมอาหาร
- ๐ สุขวิทยาส่วนบุคคล
- ๐ ภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และของใช้อื่นๆ
- ๐ การป้องกันเหตุรำคาญ
และการป้องกันโรคติดต่อ

หมวด 9 การจำหน่ายสินค้า ในที่หรือทางสาธารณะ

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ร่วมกับเจ้า
พนักงานจราจร

ข้อบัญญัติท้องถิ่น (ม.43)

ลักษณะเกี่ยวกับ

- ผู้ขาย/ผู้ช่วยขาย
- กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ
ประกอบ บรรจุ เก็บ/สะสม
- ความสะอาดภาชนะ นำใช้ ของใช้
- การจัดวาง/การเร่ขาย
- เวลาจำหน่าย
- ป้องกันเหตุรำคาญ/โรคติดต่อ

ประกาศเขต (ม.42)

- ห้ามขายหรือซื้อโดยเด็ดขาด
- ห้ามขายสินค้าบางชนิด
- ห้ามขายสินค้าตามกำหนดเวลา
- เขตห้ามขายตามลักษณะ
- กำหนดเงื่อนไขการจำหน่าย

ปิดประกาศที่สำนักงานฯ และบริเวณที่กำหนดเป็นเขต
และระบุวันบังคับ โดยไม่น้อยกว่า 15 วันนับแต่วันประกาศ

การคุ้มครองประชาชนของกฎหมายการสาธารณสุข

กิจการที่ต้องควบคุมตามกฎหมาย

- กิจการตลาด
- กิจการร้านอาหาร
- กิจการเก็บ ขน/กำจัดสิ่งปฏิกูล/มูลฝอย (ธุรกิจ)
- กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (141 ประเภท)
- การขายสินค้าในที่/ทางสาธารณะ
- สถานที่สะสมอาหาร
- การเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์

กิจการทั่วไป

- บ้าน/ครัวเรือน/ชุมชน
- โรงเรียน/สถานศึกษา
- วัด/ศาสนสถาน
- สถานีขนส่ง/สถานีรถไฟ
- สถานพยาบาล
- สถานประกอบกิจการอื่นๆ

ประกาศเพิ่ม

ก่อนประกอบกิจการ

ต้องขอ
อนุญาต/แจ้ง

ต้องปฏิบัติ
ให้ถูก
สุขลักษณะ

ต้องกำจัด
สิ่งปฏิกูล/
มูลฝอย

ต้องดูแล
อาคารให้ถูก
สุขลักษณะ

ต้องไม่ก่อ
เหตุรำคาญ

เจ้าพนักงานท้องถิ่น
ราชการส่วนท้องถิ่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ไม่มีกฎหมาย ไม่มีคามผิด
ไม่มีโทษ

[http://laws.anamai.moph.go.th
/index.htm](http://laws.anamai.moph.go.th/index.htm)

ศูนย์บริการกฎหมายสาธารณสุข
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2590-4175, 0-2590-4219,
0-2590-4223, 0-2590-4252
โทรสาร 0-2591-8180

